

บทที่ 2

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการนำเสนอข่าว แนวคิดเกี่ยวกับการคัดเลือกประเด็นข่าว และคุณค่าข่าว มาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนกรณีพระยันทระ

ในการศึกษาถึงกระบวนการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาถึงลักษณะของสื่อมวลชนที่ เป็นผู้ส่งสารหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กร ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่แนวความคิดต่างๆ ผ่านองค์กรสื่อมวลชน

กระบวนการคัดเลือกข่าว สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ

1. การรวบรวมข่าว หรือการหาข่าว (News Gathering) ผู้ที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบในขั้นตอนนี้ คือผู้สื่อข่าวซึ่งอาจจะเป็นผู้สื่อข่าวประจำปีหรือผู้สื่อข่าวพิเศษ มุขกมลเหล่านี้จะทำหน้าที่คัดเลือกเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจากหลายๆ เหตุการณ์ หลังจากนั้นจะรวบรวมข้อเท็จจริงนำมาเขียนเป็นต้นฉบับข่าวและส่งบรรณาธิการต่อไป

2. กระบวนการผลิตข่าวเพื่อพิมพ์และเผยแพร่ (News Processing) เป็นความรับผิดชอบของบรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ หรือผู้อื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกข่าวที่นักข่าวส่งเข้ามา เพื่อนำไปเข้ากระบวนการผลิตข่าวต่อไป

แนวคิดผู้เฝ้าประตูสาร (Gatekeeper Concept)

บทบาทของสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรายงานข้อมูลข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมนั้นจะเป็นการรายงานข่าวสารโดยผ่านกระบวนการเลือกสรรของสื่อมวลชน ข่าวเหตุการณ์เพียงบางอย่างเท่านั้นที่ได้รับการสื่อสารไปยังผู้รับ ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดของสื่อมวลชนในด้านการออกอากาศหรือเนื้อที่บนหน้าหนังสือพิมพ์ ข่าวที่ได้รับการเผยแพร่ต้องมีการคัดเลือก ซึ่งจะกระทำโดยอาศัยกฎเกณฑ์บางอย่างในการประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน เช่น จะต้องเป็นข่าวที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ เป็นข่าวที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวม เป็นข่าวที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ เป็นต้น

กระบวนการของสื่อมวลชนดังกล่าวข้างต้นนี้ ก็คือ การกระทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ซึ่งหมายถึงบุคคลที่ทำหน้าที่กั้นกรอง เลือกสรรข่าวสารเพื่อเสนอต่อไปยังสาธารณชน ผู้เฝ้าประตูจึงอยู่ในฐานะที่ควบคุมข่าวสารต่างๆที่จะผ่านไปยังประชาชนทั่วไป เป็นผู้ตัดสินใจว่าข่าวอะไรควรจะส่งออกไปและข่าวสารอะไรควรจะส่งซ้ำหรือข่าวสารอะไรควรจะตัดออกไปทั้งหมด โดยอาศัยวิธีการคัดเลือกและเรียบเรียงข่าวสาร ตลอดจนกำหนดเวลาและจัดลำดับความสำคัญของข่าวสารนั้นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ปิดและเปิดประตูข่าวสาร โดยยืนอยู่ระหว่างตัวสารเองและผู้รับสาร

นอกจากนี้บางครั้ง ผู้ที่ทำหน้าที่นี้ก็จะถูกเรียกว่า “ผู้กรองสาร” ซึ่งหมายถึงผู้ควบคุมการไหลของข่าวสารทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ผู้กรองสารเหล่านี้ ได้แก่ นักข่าว บรรณาธิการ ผู้เขียน ผู้พิมพ์ นักวิจารณ์ ทั้งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์แห่งชาติ สถานีโทรทัศน์ และสำนักข่าว เช่น นักข่าวได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการข่าวให้ไปหาข่าว ขณะเดียวกันนักข่าวก็ทำหน้าที่เหมือนกับผู้กรองสาร นักข่าวจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าเขาจะเขียนข้อเท็จจริงในเรื่องข่าวนี้เป็นอย่างไร (อรนุช เลิศจรรยารักษ์, 2529 หน้า 11)

ข่าวต่างๆ ที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นผลมาจากการตัดสินใจของบุคคลหลายฝ่ายในกองบรรณาธิการ เช่น ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการข่าว หรือบุคคลที่มีหน้าที่ในการคัดเลือกข่าวคนอื่นซึ่งล้วนต้องใช้ดุลยพินิจของตนในการวินิจฉัยว่าข่าวใดมีคุณค่า ควรแก่การนำเสนอต่อผู้อ่าน โดยที่ข่าวสารเหล่านั้น จะถูกกั้นกรองและนำมาคัดเลือกอย่างเป็นกระบวนการและมีหลักเกณฑ์

คำว่า “ผู้เฝ้าประตู” ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกในปี 1947 โดย เคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin, 1947 : 143-146) นักจิตวิทยาสังคมชาวเยอรมัน งานวิชาการของเลวิน ว่าด้วยการตัดสินใจเกี่ยวกับการซื้ออาหารในครัวเรือน เขาให้ข้อสังเกตว่า สารสนเทศจะเคลื่อนไปตามทางติดต่อต่างๆ อยู่เสมอ ซึ่งทางติดต่อเหล่านี้จะประกอบไปด้วย “บริเวณต่างๆ ที่เป็นประตู” อันเป็นที่เกิดการตัดสินใจขึ้นว่าจะยอมให้สารสนเทศหรือสินค้าผ่านเข้าไป หรือเคลื่อนต่อไปตามทางติดต่อนั้นหรือไม่ ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าว จะกระทำไปตามกฎเกณฑ์อันตรงไปตรงมาหรือกระทำไปตามความรู้สึกส่วนตัวของ “ผู้เฝ้าประตู” ก็ได้ ในการอ้างอิงประกอบการศึกษา เลวิน ได้อ้างอิงเปรียบเทียบกับการเคลื่อนไปของข่าวในการสื่อสารมวลชน เลวิน ได้ให้คำจำกัดความว่า “ผู้เฝ้าประตู” ว่าเป็น บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีอำนาจที่จะตัดสินใจว่า ข่าวหนึ่ง ๆ ควรปล่อยให้ผ่านหรือนำลงพิมพ์ หรือระงับ

ไม่ปล่อยให้ผ่านไป ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำงานของประตูจะเท่ากับทำให้เกิดความเข้าใจในปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจของผู้เฝ้าประตูด้วย

แนวความคิดเกี่ยวกับหน้าที่ "ผู้กรองสาร" นี้ มาจากข้อเขียนของเลวิน (K., Lewin, 1947) ซึ่งให้ข้อสังเกตว่า ข่าวน่าสนใจจะไหลผ่านช่องทางต่างๆ อันประกอบไปด้วยบริเวณประตูที่ซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือโดยวินัจฉัยของผู้เฝ้าประตูเองว่า จะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปได้หรือไม่ (พีระ จิระ โสภณ 2529: 624)

ผู้สื่อข่าวคือผู้กรองสารสำคัญคนแรกในกระบวนการคัดเลือกข่าวของสื่อมวลชน ผู้สื่อข่าวต้องมีความชำนาญและความสามารถในการตัดสินใจว่า เหตุการณ์ใดควรจะได้รับพิจารณาให้เผยแพร่ เนื่องจากผู้สื่อข่าวคือบุคคลแรกที่เข้าถึงเหตุการณ์อย่างใกล้ชิดและเป็นด่านแรกของข่าวสาร ซึ่งจะนำเสนอหรือตีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถและความเอาใจใส่ในการเลือกสรร ตัดสินใจของผู้สื่อข่าวเป็นสำคัญ (มาตี บุญศิริพันธ์ 2526 : 4-5)

บุคคลสำคัญอีกคนหนึ่งที่เป็นผู้กรองสารคนต่อไปในการดูแล แสวงหา รวบรวม พิจารณา และเรียบเรียงเพื่อนำมาเผยแพร่ คือ บรรณาธิการข่าวหรือหัวหน้าข่าวในหน่วยหนึ่ง อาจมีบรรณาธิการข่าวได้หลายคนก็ได้ ในการพิจารณาประเด็นข่าวเพื่อการเผยแพร่นั้นก็จะคำนึงถึงนโยบายและความสนใจของผู้รับสารประกอบกัน ก่อนที่จะทำการตกแต่งข่าวและจัดเรียงความสำคัญข่าว รวมถึงการกำหนดเวลาในการนำเสนอข่าวเพื่อเผยแพร่ต่อไป

อรนุช เลิศจรรยารักษ์ (2531 : 13) ได้กล่าวว่า นักข่าวจะเป็นคนตัดสินใจว่าเขาจะเขียนข้อเท็จจริงในเรื่องข่าวนี้อย่างไร ซึ่งเช่นเดียวกับบรรณาธิการข่าวที่จะเป็นผู้ตัดสินใจในเวลาต่อมา โดยข้อเขียนของ Bagdikian ได้อ้างปัจจัย 5 ประการ ในการตัดสินใจเลือกข่าวของนักข่าวและบรรณาธิการข่าว คือ

1. หลักที่ยึดในการบริหาร
2. การมองโลกของความจริงและนิสัยของคน คือการมองผู้อ่านว่าผู้อ่านต้องการอย่างไร
3. ค่านิยมภายในองค์กรซึ่งยึดถือ โดยกองบรรณาธิการที่จะตัดสินใจอะไรที่ผู้รับสารในหมู่คณะควรจะได้รับ

4. ค่านิยมส่วนตัวและนิสัยแปลกๆ ของบรรณาธิการ โดยบรรณาธิการจะไม่ยอมให้สิ่งที่เขาไม่ชอบปรากฏอยู่ในข่าวอย่างเด็ดขาด

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเรื่องเวลา และเนื้อที่ประกอบการตัดสินใจด้วย

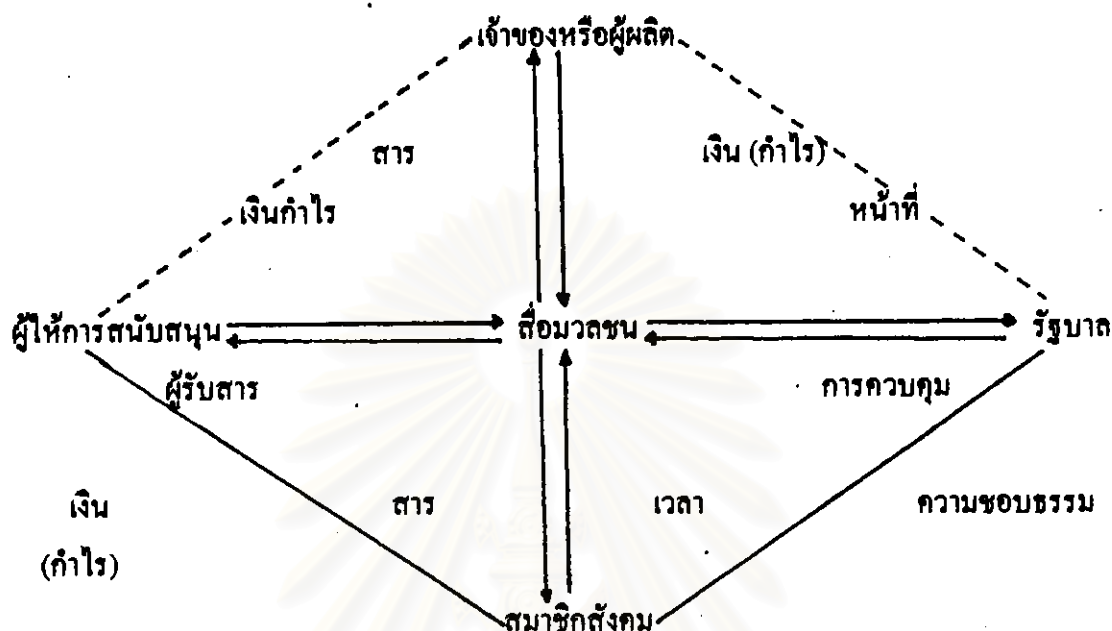
Walter Gilber (ลักษณะ กงลกภ, 2534 : 31) ได้ศึกษาการคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการข่าวสารของหนังสือพิมพ์ Wisconsin และพบว่า การทำงานของบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์จะคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการผลิต ระเบียบต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในห้องข่าว ซึ่งบทบาทของบรรณาธิการข่าวจะถูกกำหนดโดยแนวทางขององค์กร บรรทัดฐานทางวิชาชีพ และค่านิยมของสังคม ซึ่งการศึกษาของไคเบอร์ พบว่ามีส่วนคล้ายกับข้อเขียนของ Bagdikian

การศึกษาถึงกระบวนการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงการจัดองค์กรของสื่อมวลชนประกอบด้วย เพราะการกลั่นกรองแนวคิดต่างๆ หรือข้อเท็จจริงที่เป็นข่าวสารหนึ่งก่อนที่จะมีการตัดสินใจเพื่อนำมาเผยแพร่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ตามลักษณะขององค์กรนั้นด้วย

Wilbur Schramm ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษของการสื่อสารมวลชนอีกประการหนึ่ง คือ สื่อสารมวลชนนั้นทำงานเป็นองค์กร และองค์กรเหล่านี้ทำงานเหมือนบุคคลทั่วไปที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารคือ เป็นผู้ถอดรหัสข่าวสาร (decoder) แปลความหมายข่าวสาร (interpreter) และลงรหัสข่าวสาร (encoder) ทว่าสื่อสารมวลชนนั้นกระทำโดยกลุ่มบุคคลมากกว่าคนเดียว และคุณภาพขององค์กรที่คตินั้น จำเป็นต้องมีกลุ่มของนักข่าว กลุ่มบรรณาธิการข่าว และกลุ่มเทคโนโลยี ซึ่งทำงานร่วมกัน (อรนุช เลิศจรรรยารักษ์, 2529 : 80)

ดังนั้นองค์กรสื่อมวลชนจึงเป็นสถาบันหนึ่งที่ต้องมีความสัมพันธ์กับส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สุรพงษ์ โสชนะเสถียร ได้กล่าวว่า กิจกรรมของสื่อมวลชนดำเนินไปภายใต้ความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆ อย่างน้อยที่สุด 4 องค์กร คือ เจ้าของหรือผู้ผลิต (หวังผลกำไรในการดำเนินกิจการ) รัฐบาล (เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นการสื่อสารที่มีบทบาทต่อสังคมสูงมาก จึงต้องมีการควบคุม) ผู้ให้การสนับสนุน (เงินหนุนจากการอุปถัมภ์ราชการ) และผู้รับสารหรือสมาชิกของสังคม

แบบจำลองที่ 1 โครงสร้างผลกระทบของสื่อมวลชน



ที่มา : สุรพงษ์ โสชนะเสถียร, การสื่อสารกับสังคม, หน้า 320

Etzioni (ศิริชัย ศิริภาวะและกาญจนาแก้วเทพ, 2531 : 143) ได้แบ่งประเภทจุดมุ่งหมายขององค์กรออกเป็น 1) เพื่อการบังคับในการข่มขู่ 2) เพื่อแสวงหาอรรถประโยชน์ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการโดยการใช้เงินหรือรางวัลในการตอบแทน 3) เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานคือการผลักดันค่านิยมบางประการ ซึ่งองค์กรส่วนใหญ่แล้วจะมีลักษณะผสมกันระหว่างจุดประสงค์เพื่ออรรถประโยชน์และจุดมุ่งหมายในเชิงบรรทัดฐาน ส่วนจุดมุ่งหมายเพื่อการบังคับนั้นไม่ปรากฏชัด แม้ว่าจะอยู่ในสถานะผูกขาดหรือเป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อก็ตาม อย่างไรก็ตาม องค์กรที่มีจุดมุ่งหมายที่ผสมผสานกัน คือ มีหลายจุดมุ่งหมาย และต้องสนองตอบต่อค่านิยมที่มีลักษณะแตกต่างกันอย่างมากในเวลาเดียวกันนี้ความสำเร็จหรือเสถียรภาพจะเกิดขึ้นได้ภายในองค์กรนั้น ข่อมต้องมีความขัดแย้งภายในองค์กรน้อยที่สุดและต้องมีลักษณะที่ประนีประนอมในการทำงานระดับที่สูงกว่าปกติด้วย รวมถึงจุดมุ่งหมายก็ควรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

เนื่องจากสถาบันสื่อสารมวลชนนั้น ข่อมมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับสถาบันอื่นๆ จำนวนมาก อีกทั้งเมื่อพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายขององค์กรแล้วพบว่า ต้องมีลักษณะประนีประนอมในการทำงานอยู่ในระดับสูงด้วย จึงทำให้สื่อมวลชนมีอิสระอยู่เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น จากการศึกษา

ของ Murdock (1977) ได้กล่าวถึงปัจจัยภายนอกอันประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และปัจจัยภายใน คือ อุดมการณ์วิชาชีพ เจ้าของ และโครงสร้างการบริหารนโยบายในการบริหารข้อจำกัดทางเทคนิคและการเงิน ปัจจัยใหญ่ทั้งสองประการนี้เป็นสิ่งที่ควบคุมให้ผู้ประกอบวิชาชีพนี้เผยแพร่สารออกมาในลักษณะหนึ่ง (Margaret Gallagher, 1982 : 152)

จากการศึกษาของ Cohen et al. (1990) ได้กล่าวว่า ความขัดแย้งที่ปรากฏในข่าวได้สะท้อนให้เห็นระดับของข้อจำกัดที่แตกต่างในองค์กรสองประการ คือ นักการสื่อสารมวลชนที่ก่อปรด้วย อุดมการณ์ทางวิชาชีพ บรรทัดฐาน นुकติกลักษณะ การมองโลกและสังคม และสองโครงสร้างการทำงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ รูปแบบรายการ เวลา และเทคโนโลยี นอกจากนี้ นักวิจัยหลายคนยังเสริมข้อจำกัดภายนอกที่มีผลต่อองค์กรด้วยการเมือง เศรษฐกิจ และระบบสังคม ที่สื่อเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ธรรมชาติของข่าว คือ ผลผลิตขององค์กรและบุคลากรในองค์กร (Akiba A. Cohen, et al, 1990 : 27)

จากงานวิจัยของ เครือวัลย์ ชัชกุล (2535) ที่ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ พบว่า ผู้นำเสนอข่าวข่าวได้แก่ หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการข่าวประจำวันของวิทยุ และทีวี จะคัดเลือกข่าวที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกมาแล้วมาเรียงลำดับตามความสำคัญ และแม้ว่าบรรณาธิการข่าวจะคัดเลือกข่าวด้วยตนเอง แต่ก็เป็นการทำงานอยู่ในองค์กรของสังคม คุณค่าข่าวจึงเป็นคุณค่าที่เกิดอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ จากปัจจัยภายใน คือ นโยบายของเจ้าของสื่อ ผู้ร่วมงาน และปัจจัยภายนอก คือ ระบบการเมือง การควบคุมของกฎหมาย และวัฒนธรรมสังคม

แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกประเด็นข่าว

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ในการกำหนดหัวข้อ หรือประเด็นเรื่องพิจารณาโดยสื่อมวลชน ได้รับความสนใจและยอมรับมากขึ้น (the agenda-setting function of mass media) ซึ่งหมายถึง การเสนอหรือไม่เสนอข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งของสื่อมวลชน มีผลให้สาธารณชนมีความคิดเห็นคล้อยตามว่า เรื่องนั้นเป็นหัวข้อหรือประเด็นที่มีความสำคัญหรือไม่มีความสำคัญที่จะนำมาคิดพิจารณา เช่น การที่หนังสือพิมพ์ให้ความสนใจต่อปัญหาเศรษฐกิจ โดยการเน้นเสนอข่าวหรือบทความความคิดเห็นในเรื่องนี้เป็นพิเศษก็มีผลทำให้ประชาชนทั่วไปในเวลานั้นมีความรู้สึกว่ ปัญหาเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่สมควรแก่การนำมาคิดพิจารณา หรือสนทนากลถึงกัน

แม็กซ์เวลล์ แมคคอมบ์ และ โดแนลด์ ชอร์ (McCombs, M.E. and Shaw, D.L. 1972, 1976) ได้ศึกษาถึงบทบาทของสื่อมวลชน ในการกำหนดเรื่องพิจารณา (Agenda Setting) ได้เสนอแนวความคิดว่า "ผู้รับสาร ไม่เพียงแต่เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นสาธารณะ และเรื่องราวต่างๆ ผ่านสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ยังเรียนรู้ด้วยว่าจะให้ความสำคัญประเด็นปัญหาหรือหัวข้อหนึ่งๆ มากน้อยเพียงไร โดยสังเกตจากการที่สื่อมวลชนได้เน้นประเด็นเหล่านั้นเอาไว้"

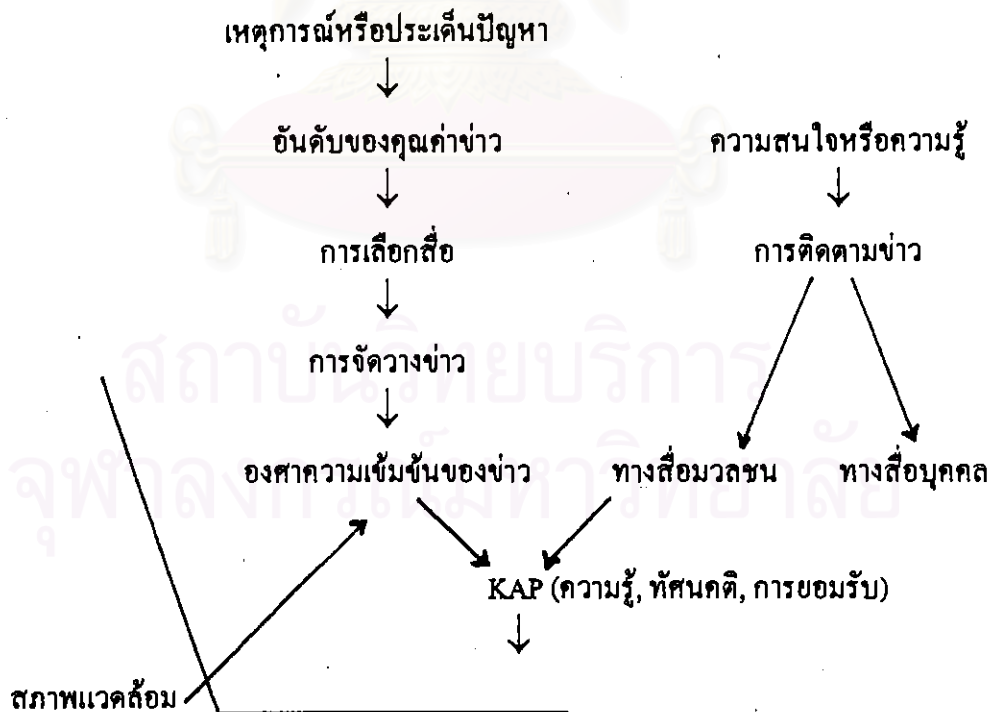
สื่อมวลชนมีบทบาทอย่างมากในการกำหนดความสำคัญของประเด็นปัญหาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวคือ ประเด็นปัญหาใดก็ตามที่ได้รับความเอาใจใส่หรือความสนใจจากสื่อมวลชนมาก เช่น มีการนำประเด็นนั้นมากล่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ในรายการข่าววิทยุและข่าวโทรทัศน์ โดยการประโคมเหตุการณ์ของเรื่องนั้นต่อเนื่องเป็นเวลาหลายวัน ผู้รับสารย่อมเกิดความคุ้นเคยกับประเด็นปัญหาดังกล่าวและตระหนักด้วยว่ามักมีความสำคัญ เหตุการณ์การนำเสนอข่าวกรณีพระยันทระนั้น จะเห็นว่าหนังสือพิมพ์ประโคมข่าวอย่างครึกโครม โทรทัศน์ทำการถ่ายทอดและรายงานข่าวอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายเดือน ทำให้เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นหัวข้อข่าวหรือประเด็นสาธารณะที่เด่นและสำคัญที่สุดในรอบปี

อย่างไรก็ตาม สัมฤทธิ์ผลของการไหลเวียนของสารสนเทศตามทฤษฎีการจัดวาระสารนั้น ควรขึ้นอยู่กับทั้งด้านสื่อมวลชนและด้านผู้รับสารมิใช่เพียงด้านหนึ่งด้านใดเท่านั้น แม้ว่าสื่อมวลชนจะเป็นผู้เริ่มต้นในการนำเสนอสารก็ตาม (Donald L. Shaw and Maxwell E. McCombs, 1977 อ้างถึงใน สุรพล โสธนะเสถียร, 2533 : 145-150) กล่าวคือ โดยทั่วไปเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหาใดขึ้นในสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านสื่อมวลชนจะพิจารณาโดยการประเมินคุณค่าของข่าว เพื่อให้ทราบว่าความสำคัญของข่าวนั้นมีอยู่ในระดับใด จากนั้นจึงเลือกพิจารณาใช้สื่อที่เหมาะสม เช่น การเสนอข่าวผ่านทางโทรทัศน์ ข่าวนั้นจะได้รับความสนใจจากผู้รับสารอย่างรวดเร็วแต่ความคงทนของข่าวจะอยู่ไม่นานนัก ในขณะที่เสนอข่าวสารผ่านทางสิ่งพิมพ์จะดำเนินไปอย่างช้าๆ แต่ก็สามารถอยู่ได้นานกว่า การที่สื่อมวลชนประเภทต่างๆ มีการเสนอข่าวที่มีหัวข้อข่าวอย่างเดียวหรือคล้ายคลึงกัน จะต้องมิกถวิธีรายละเอียดในการนำเสนอที่แตกต่างกันเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร และแม้ว่าข่าวสารนั้นจะเหมาะสมกับชนิดของสื่อแล้วก็ตาม ก็อาจจะยังไม่เป็นที่เพียงพอ จึงต้องมีการจัดวางข่าวสาร ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เกิดความเด่นสะดุดตาอันเป็นปัจจัยหนึ่งในการส่งเสริมความนิยมในการจัดวาระสารอีกด้วย อย่างไรก็ตาม อนาคตความเข้มข้นของข่าวก็เป็นอีกส่วนหนึ่งในการเสริมบทบาทการจัดวาระสาร ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. การเพิ่มหรือขยายพื้นที่ของข่าวนั้นให้มากกว่าปกติ ข่าวที่มีกรอบใหญ่กว่าข่าวอื่น ตลอดจนขนาดของตัวอักษรที่โตกว่าย่อมทำให้เห็นว่าข่าวนั้นสำคัญชวนอ่านมากกว่า
2. ความถี่ในการรายงานข่าว การนำเสนอข่าวที่มีจำนวนครั้งบ่อยๆ เป็นการตอกย้ำความสนใจของผู้รับสารมากขึ้น
3. ระยะเวลาในการนำเสนอข่าว ระยะเวลาที่มีความหมายใกล้เคียงกับความถี่แม้ข่าวสารจะถูกรายงานบ่อย แต่ถ้าถูกเสนออยู่ไม่นานแล้วเลิกไป ก็จะทำให้การจัดวารสารนั้นหมดบทบาทลงไปด้วย

ถึงแม้องศาความเข้มข้นของสารแสดงให้เห็นถึงอายุของข่าวได้อย่างชัดเจน ซึ่งหมายความว่า ข่าวที่องศาความเข้มข้นสูงจะมีอายุของข่าวอยู่นาน โดยมีความนิยมอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของการจัดวารสาร

จากแผนภาพที่ 1 ของการจัดวารสารของ Shaw & McCombs ที่แสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นในการนำเสนอข่าวสารของประเด็นปัญหาต่างๆ ในสังคม เพื่อให้สาธารณชนรับรู้ว่าเรื่องนั้นๆ มีความสำคัญน่าสนใจมากที่สุด



ภาพการจัดวารสารของ Shaw & McCombs (Shaw & McCombs, 1977 อ้างถึงใน สุรพล โสธนะเสถียร , 2533 : 145)

จากแผนภาพนี้แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนของการจัดวาระข่าวสารเป็นลำดับ สำหรับลำดับขั้นทางซ้ายมือ จากเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหาต่างๆ มาสู่การให้ลำดับความสำคัญของคุณค่าของความเป็นข่าว จากนั้นเป็นการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสมและมีการจัดวางข่าวในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำให้ข่าวนั้นมีความเด่นชัดยิ่งขึ้นตลอดจนการให้ระยะเวลาหรือองศาความเข้มข้นในการนำเสนอข่าวนั้นๆ ด้วย ซึ่งจะนำไปสู่ความรู้ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และการยอมรับในที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในขณะนั้นด้วย ส่วนลำดับขั้นทางด้านขวามือนั้น จากการที่ผู้รับสารให้ความสนใจหรือเกิดความรู้อย่างนำมาสู่การติดตามข่าวนั้นๆ ทั้งทางสื่อมวลชนหรือทางสื่อบุคคลก็ตาม ก็จะทำให้ยังนำไปสู่ความรู้ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และการยอมรับด้วยเช่นกัน

โดยแท้จริงแล้วภารกิจของสื่อมวลชนตามแนวคิดการจัดวาระสารนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลผลิตของการกรองข่าวโดยสื่อ (Products of media gatekeeping) ที่ประสงค์จะสร้างอิทธิพลของข่าวนั้นให้กับผู้รับสาร และหากผู้รับสารไม่ยอมรับการจัดวาระดังกล่าว ความสำเร็จของสื่อมวลชนก็จะเป็นเพียงเฉพาะด้านของสื่อมวลชนเท่านั้น ดังนั้นการจัดวาระสารจึงต้องพิจารณาความพร้อมของผู้รับสารด้วย โดยเฉพาะภูมิหลังของผู้รับสารในด้านความรู้ ความสนใจข่าวประเภทนั้นว่าเป็นอย่างไร หากข่าวนั้นเป็นพื้นฐานที่สอดคล้องกับความรู้ และความสนใจของผู้รับสารแล้ว ผู้รับสารก็จะแสวงหาข่าวนั้นต่อไป โดยการติดตามเพื่อทราบทิศทางของข่าว อาจแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมจากบุคคลรอบข้างโดยการสนทนารับฟังหรือวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งอาจทำให้ข่าวจากการจัดวาระสารนั้น ขยายกว้างออกไปยิ่งขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอิทธิพลของการจัดวาระสารนั้นขึ้นอยู่กับ

1. ความสำคัญของเหตุการณ์หรือคุณค่าของข่าว
2. จำนวนผู้รับสารซึ่งติดตามจากการจัดวาระสาร
3. อายุของข่าวในการจัดวาระสารนับตั้งแต่เกิดข่าวนั้นขึ้น

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า ข่าวใดข่าวหนึ่งจะมีอิทธิพลมากน้อยตามการจัดวาระสารก็เนื่องจากการที่ประชาชนผู้รับสารจำนวนมากให้ความสนใจและติดตามข่าวนั้นอยู่เป็นเวลานาน ทำให้สื่อมวลชนสามารถป้อนข่าวอยู่ได้อย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ในการพิจารณาถึงความสำคัญและความน่าสนใจของข่าวนั้น อาศัยหลักในการพิจารณาที่เป็นองค์ประกอบข่าวที่น่าจะนำข้อมูลข่าวสารมาเผยแพร่ มีองค์ประกอบอยู่ 10 ประการ มาตี บุญศิริพันธ์ (2526 : 15-18) ได้แบ่งแยกองค์ประกอบของข่าว (News Elements) ดังนี้

1. ความรวดเร็วหรือความสด (Immediacy or Timeliness) ข่าวที่มีคุณค่าสูง ต้องเป็นเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความสดหรือความรวดเร็ว หมายถึง ความรวดเร็วในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทันที (Time of occurrence) คือนับระยะเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กับเวลาของการเสนอข่าวทางสื่อมวลชน ถ้าข่าวสารส่งไปถึงผู้รับสารได้รวดเร็วเท่าใด ก็จะได้รับ ความสนใจและเป็นประโยชน์แก่ผู้รับสารมากขึ้น

2. ความใกล้ชิด (Proximity) หมายถึงความใกล้ชิดระหว่างผู้รับข่าวสารกับข่าวสาร ยิ่งข่าวนั้นมีความใกล้ชิดกับผู้ฟังมากเท่าไรย่อมเป็นที่สนใจมากขึ้นเท่านั้น เพราะโดยธรรมชาติแล้วคนเรามักจะสนใจสิ่งที่ใกล้ตัวมากกว่าสิ่งที่อยู่ไกลตัว ความใกล้ชิดนี้ครอบคลุมถึงความใกล้ชิดทางกาย ทางใจ (Physically and Mentally) และสถานที่ ผู้ฟังจะให้ความสนใจในข่าวที่ตนเองมีส่วนใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นการรู้จักบุคคลในข่าว สถานที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

3. ความเด่น (Prominence) เป็นไปได้ใน 2 ลักษณะ คือ ตัวบุคคลที่เป็นข่าวและเหตุการณ์ที่เป็นข่าว เหตุการณ์ใดก็ตามที่มีบุคคลสำคัญเป็นที่รู้จักปรากฏในข่าวย่อมได้รับความสนใจมากกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป เป็นความเด่นของบุคคลในข่าว (prominence of Person in news) ส่วนเหตุการณ์เด่น ก็คือ เหตุการณ์ที่เป็นข่าวใดก็ตามที่สำคัญหรือมีผลกระทบมากเท่าไร ก็ยังเป็นข่าวที่ได้รับความสนใจจากผู้รับสารมากขึ้นเท่านั้น

4. ความแปลกประหลาด (Unusualness/oddity) โดยปกติมนุษย์ชอบสนใจในสิ่งที่ผิดปกติธรรมดา หรือสิ่งที่ไม่เคยเห็นมาก่อน

5. สิ่งที่คนทั่วไปให้ความสนใจ (Human Interest) มนุษย์มักให้ความสนใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่แปลกประหลาดผิดธรรมชาติ เป็นเรื่องที่สะเทือนอารมณ์ความรู้สึก ทำให้คนหัวเราะ หวาดเสียว ร้องไห้ โกรธแค้นหรือเวทนาสงสาร ข่าวประเภทนี้ทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกร่วมทางอารมณ์ไปกับบุคคลในข่าวด้วย เป็นเรื่องราวที่ทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกเห็นใจ (Sympathy) กับบุคคลในข่าวทันที

6. ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นเรื่องที่มีความขัดแย้ง ความไม่ลงรอยกัน ปะทะกันและหากเป็นความขัดแย้งที่คนกำลังสนใจ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนทั่วไปแล้ว เรื่องนั้นยังมีคุณค่าทาง

ข่าวสูงเป็นพิเศษ แต่การเสนอข่าวในเรื่องของความขัดแย้งต้องระวังไม่ให้เกิดความขัดแย้งเพิ่มขึ้น ต้องเสนอข้อเท็จจริงในลักษณะที่เป็นกลางและสมดุลย์กันทุกฝ่าย

7. ความมีเงื่อนงำ (Suspense) คือ เหตุการณ์ใดก็ตามที่เกิดขึ้นแล้ว ยังไม่สามารถคลี่คลายเสาะหาต้นเหตุที่แท้จริงได้ หรือเป็นเหตุการณ์ที่มีการคาดทำนายผล เช่น การเลือกตั้งผู้แทนราษฎร หรือผลการแข่งขันกีฬา

8. ผลกระทบต่อประชาชน (Consequence) ข่าวใดมีผลกระทบต่อประชาชนมากข่าวนั้นย่อมได้รับการพิจารณาว่า เป็นข่าวใหญ่มากกว่าเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อประชาชนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น

9. ความก้าวหน้า (Progress) หมายถึง ความก้าวหน้าในสังคม วิทยาการ การศึกษา เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการค้นพบสิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ ข่าวประเภทนี้ทำให้ผู้ฟังได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงวิทยาการและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน

10. องค์ประกอบทางเพศ (Sex) ในโลกนี้มีอยู่ 2 เพศ คือ ชายและหญิง ความสนใจในเพศตรงข้ามของมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่มิได้อยู่เสมอและเป็นเรื่องใกล้ตัว และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางเพศ ความผิดปกติ พฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเพศหญิงและเพศชาย มักได้รับความสนใจและมีคุณค่าทางข่าวเสมอ

ในงานวิจัยนี้ จะพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมดเพราะพระยันตระเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนจำนวนมาก อีกทั้งเหตุการณ์นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา ซึ่งมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก จึงทำให้พระยันตระและเหตุการณ์ข่าวเป็นที่สนใจของประชาชนส่วนใหญ่ทั่วทั้งประเทศ อาจกล่าวได้ว่าเป็นข่าวที่มีคุณค่าข่าวอยู่ในเกณฑ์สูง สื่อมวลชนจึงนำเสนอข่าวนี้เป็นเวลายาวนานและต่อเนื่องหลายเดือน

คุณค่าข่าว

การทำให้ข่าวมีคุณค่านั้น นอกจากจะพิจารณาจากองค์ประกอบข้างต้น อันเป็นการพิจารณาความสำคัญภายในตัวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นสำคัญแล้ว ยังมีปัจจัยที่ผู้สื่อข่าวต้องตระหนักในขอบเขตการทำงานของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมและแนวทางขององค์กร รวมถึงสังคมด้วย ปัจจัยเหล่านี้ประกอบด้วย (มาลี บุญศิริพันธ์, 2526:50-53)

1. นโยบายของสื่อมวลชน อันเป็นตัวกำหนดแนวโน้มในการพิจารณาคุณค่าข่าวที่จะทำให้นั้นในแง่ มุมที่แตกต่างกันออกไป
2. ทักษะคติของกองบรรณาธิการ ซึ่งถ้ามีแนวโน้มไปในทิศทางใดก็ย่อมเสนอข่าวไปในทิศทางนั้นด้วย
3. ระดับผู้รับสาร อันเป็นตัวแปรสำคัญในการวินิจฉัยคุณค่าของข่าวให้สอดคล้องกัน
4. เนื้อที่หรือปริมาณ (ความยาว) การจำกัดของเวลา อาจทำให้ต้องตัดเหตุการณ์บางประการทิ้งไป หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวจึงมีมากขึ้น
5. เวลา ข่าวใดที่เกิดในเวลารวดเร็ว มีความสด มีผลกระทบต่อองค์ประกอบที่สำคัญและรุนแรงกว่า จึงควรได้รับความสนใจมากกว่า
6. สิ่งที่ยารายงานมาก่อนข่าวที่ได้รับการเสนอไปครั้งหนึ่งแล้วย่อมทำให้คุณค่าลดลง
7. การตรวจข่าวล่วงหน้า ซึ่งขึ้นอยู่กับภาวะการณ์ของสภาพแวดล้อมด้วยและอาจทำให้การประเมินคุณค่าข่าวไม่สอดคล้องกับผู้รับสาร
8. การปกครอง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม อันเป็นส่วนในการวินิจฉัยทางอ้อม
9. เจ้าของหรือนายทุน เหตุการณ์ใดที่อาจกระทบต่อผลประโยชน์ของเจ้าของแล้ว มักจะหลีกเลี่ยงไม่นำเสนอ
10. โฆษณาข่าวบางชิ้นจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อเจ้าของสินค้าด้วย แต่ก็มิใช่กฎเกณฑ์สำคัญ
11. ศาสนาและเชื้อชาติ ควรหลีกเลี่ยงในการเสนอข่าวที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในเชิงศาสนาและชนกลุ่มน้อย

สำหรับการพิจารณาคุณค่าข่าวนั้น Galtung & Ruge (ศิริชัย ศิริกายะและกาญจนา แก้วเทพ, 2531 : 206) ได้ระบุและเชื่อมโยงปัจจัยสำคัญในการเลือกข่าวว่ามีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านองค์กร ซึ่งจะพบมากที่สุดและหลีกเลี่ยงได้ยากมักมีปัญหาเรื่องอุดมการณ์ตามมา
2. ปัจจัยด้านประเภทของข่าว คือ การเลือกเหตุการณ์ที่เข้ากับความคาดหวังส่วนหนึ่งของผู้บริหารและเป็นข่าวประเภทที่เคยได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าให้คงอยู่ต่อไป
3. ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม ซึ่งมักจะเป็นเหตุการณ์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคนสำคัญและชาติชั้นนำ รวมถึงเป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของประชาชนด้วย -

อย่างไรก็ดี ได้เกิดแนวคิด 2 แนว เกี่ยวกับกระบวนการทำข่าวนั้นคือ ทิศนะต่อกระบวนการทำข่าวที่ได้รับตามแบบสามัญสำนึก และทิศนะทำข่าวที่ก่อตัวมาจากการวิเคราะห์เนื้อหา และองค์กรสื่อมวลชน โดยทิศนะจากกลุ่มที่ใช้สามัญสำนึกมองว่าคุณสมบัติของข่าวคือ การมีปฏิกริยาตอบสนองต่อความเป็นจริงดังปรากฏในแผนผังนี้ เกิดจากการที่สื่อมวลชนนำเกณฑ์การเลือกข่าวไปจับพิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (ศิริชัย ศิริเกษ และกาญจนา แก้วเทพ, 2531 : 209-210)

เหตุการณ์-----> เกณฑ์การเลือกข่าว -----> รายงานข่าว -----> ความสนใจในข่าว

แล้วรายงานเสนอต่อสาธารณชน ส่วนทิศนะของกลุ่มที่เน้นเรื่องของการคัดเลือกข่าวที่มีกฎเกณฑ์และโครงสร้างตายตัว จะปรากฏดังแผนผังที่แตกต่างออกไป

ความสนใจในข่าว-----> เกณฑ์การเลือกข่าว -----> เหตุการณ์ -----> การรายงานข่าว

คือการนำเอาความสนใจจากประสบการณ์ข่าวที่ทำมาตั้งเป็นเกณฑ์ในการเลือกข่าว โดยเกณฑ์นี้จะมีลักษณะคงที่ และผนวกกับข้อบังคับขององค์กรสื่อมวลชนเข้าไปด้วย การที่เหตุการณ์หนึ่งจะได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าข่าวหรือไม่ ก็ต่อเมื่อเกณฑ์นั้นสอดคล้องกับเกณฑ์การเลือกข่าว ในการรายงานก็ต้องเป็นไปตามกฎที่องค์กรระบุไว้ตามหลักที่เคยปฏิบัติมา

นอกจากนี้ ยังมีการกล่าวถึงคุณค่ามาตรฐานของสื่อที่ปรากฏ (McQuail, 1987 :125-132) ที่สามารถนำมาเชื่อมโยง พิจารณาร่วมกับองค์กรสื่อและคุณค่าข่าวที่นำเสนอด้วย โดยสิ่งที่มีคุณค่าและควรปรากฏในการทำงานขององค์กรสื่ออื่นๆ เพื่อให้ได้ข่าวที่มีมาตรฐาน คือ เสรีภาพและอิสระ (Freedom and Independence) จริยธรรมเพื่อรักษาความเป็นระเบียบและความสงบสุขในสังคม

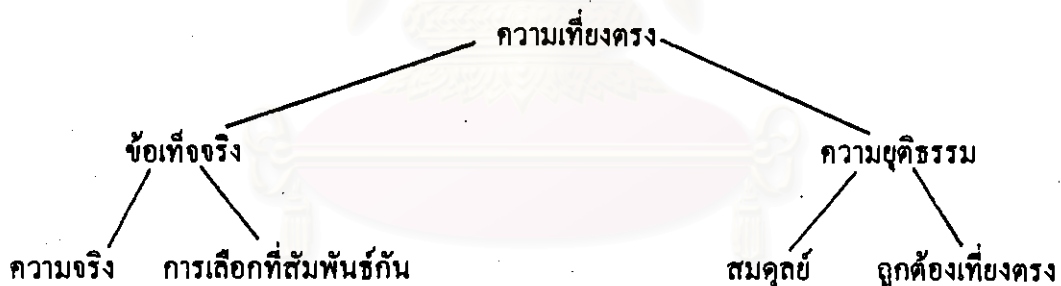
(Order and Solidarity) ความหลากหลายและสามารถเข้าถึงสื่อ (Diversity and Access) และความเที่ยงตรงและความสมดุลงค์ (Objectivity and Information Quality)

นั่นหมายถึงว่า นอกจากคนทำงานสื่อ จะมีอิสรภาพและเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารนั้นๆ โดยปราศจากการควบคุมขององค์กร เพื่อให้ได้งานที่สร้างสรรค์ มีลักษณะเฉพาะตัว มีความแปลกใหม่แล้ว ยังต้องใช้จริยธรรมในวิชาชีพเพื่อไม่สร้างความปั่นป่วนในสังคมอีกด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงความหลากหลายให้ผู้รับสารได้เลือกรับ และท้ายที่สุดคือความเป็นกลางของสื่อซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการสร้างความน่าเชื่อถือ

J. Westerstahl (McQuail, 1987 : 131) ได้สร้างแบบจำลอง องค์ประกอบสำคัญของความเที่ยงตรงของข่าวได้ดังนี้

แบบจำลองที่ 3

แบบจำลององค์ประกอบสำคัญของข่าวที่เที่ยงตรงของ Westerstahl (1983)



จากแบบจำลองนี้ แสดงให้เห็นว่า ความเที่ยงตรงของข่าวนั้น ต้องประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญๆ คือ การนำเสนอความเป็นจริง ที่ไม่มีการวิเคราะห์หรือวิจารณ์จากผู้เสนอข่าวและการเลือกข่าวที่จะเสนอนั้น ต้องชัดเจน และเป็นประโยชน์ต่อผู้รับสารและสังคม สำหรับอีกส่วนหนึ่งคือความยุติธรรมของผู้เสนอข่าวนั้น ประกอบด้วย การรักษาสมดุลงค์ของเวลา และเนื้อที่ในการนำเสนอ รวมถึงต้องมีความถูกต้องเที่ยงตรงในการเสนอข่าวนั้นด้วย เช่น การหลีกเลี่ยงภาษาที่แสดงอารมณ์ หรือการใช้เครื่องมืออื่นๆ ที่จะชักจูงหรือโน้มน้าวผู้รับสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์ (2533) ได้วิจัยเพื่อเปรียบเทียบแนวทางการพิจารณาตัดสินใจในการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของบรรณาธิการ และหัวข้อของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ มติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ แนวหน้า บ้านเมือง พร้อมทั้งสำรวจประเภทของเนื้อหาข่าวที่ได้รับการคัดเลือกนำเสนอในหน้าหนึ่งนั้น มีความสอดคล้องกับแนวทางการพิจารณาคัดเลือกข่าวของคณะบรรณาธิการหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับหรือไม่

ผลการวิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์เดลินิวส์และไทยรัฐให้ความสำคัญกับข่าวอาชญากรรมหรือข่าวโรงพักมากกว่าข่าวประเภทอื่น

ส่วนแนวโน้มในการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ พบว่ายังมุ่งที่จะเสนอข่าวที่มีลักษณะเนื้อหาในเชิงลบ (ข่าวเกี่ยวกับความไม่ดีไม่งามทั้งหลาย) มากกว่าข่าวในเชิงบวก (ร้อยละ 84 ต่อร้อยละ 16) โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ เสนอข่าวที่เป็นเรื่องราวในเชิงลบมากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันฉบับอื่นๆ

นอกจากนี้ยังพบว่า หนังสือพิมพ์สยามรัฐ และมติชนมุ่งเสนอข่าวเบา (เช่น ข่าวอาชญากรรม หรือข่าวโรงพัก ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวกีฬา) มากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ โดยที่หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวเบาเป็นปริมาณสูงสุด คือหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (ร้อยละ 52.9) และหนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอข่าวหนัก (เช่นข่าวการเมือง ข่าวต่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวทหาร และสงคราม) มากที่สุดคือหนังสือพิมพ์สยามรัฐ (ร้อยละ 87.0)

การวิจัยครั้งนี้ ได้วิเคราะห์กระบวนการนำเสนอข่าวพระชั้นตรีของสื่อมวลชน โดยวิเคราะห์จาก หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน แนวหน้า ข่าวสด และโทรทัศน์ ช่อง 3, 5, 7, 9 และ 11 โดยศึกษาข่าวที่เผยแพร่ออกอากาศ ในช่วงวันที่วันที่ 1 มกราคม 2538- 31 มีนาคม 2538 นอกจากนี้ ได้มีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เกี่ยวกับแนวคิดของบรรณาธิการข่าวหัวหน้าข่าวหน้า 1 และสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าว เพื่อศึกษากระบวนการในการนำเสนอข่าวดังกล่าว